

Eesti keele elektrooniliste ülesannete kogu eristuskiiri:

lauseõpetus I (III kooliaste)

1. E-kogu kirjeldus

Eesti keele lauseõpetuse I e-kogu sisaldab 39 e-ülesannet, mis hõlmavad järgmisi alateemasid: lauseliikmed (öeldis, alus, määrus, täiend ja lisand), lauseliigid (lihtlause eristamine teist liiki lausetest), koondlause kirjavahemärgistamine, täiendite ja lisandite kirjavahemärgistamine ning reksioon ja sõnajärg. E-kogu juurde kuulub kaheksa diagnostilist testi lauseliikmete tundmise, koondlause kirjavahemärgistamise ning täiendi ja lisandi kohta. E-kogu ülesannete ja diagnostiliste testide loend on esitatud 5. peatükis.

Lauseõpetuse e-kogu võimaldab jõuda järgmiste õpitulemusteni:

- õpilane teab eesti keele lauseõpetuse peajooni;
- õpilane tunneb lauseliikmeid ja oskab moodustada terviklikke lauseid;
- õpilane tunneb täiendit ja lisandit ning oskab lauset nendega laiendada;
- õpilane oskab moodustada liht- ja koondlauseid ning tunneb nende õigekirja;
- õpilane järgib eesti keele õigekirja aluseid ja põhireegleid, oskab leida õigekirjajuhiseid veebiallikatest.

2. E-kogu struktuur

E-kogu sisaldab III kooliastme lauseõpetuse ülesandeid, mis aitavad õpilasel oma teadmisi ja oskusi kinnistada ja vajaduse korral ka täiendada. Ülesanded on koostatud kolmes raskusastmes: kerge, keskmine ja raske. E-ülesanded annavad nii õpilasele kui ka õpetajale ülevaate selle kohta, kuidas õpilasel uute teadmiste ja oskuste omandamine edeneb, ning aitavad seeläbi õpetajal õppeprotsessi suunata. *Diagnostilised* ehk *d-testid* aitavad õpetajal enne õppeprotsessi algust välja selgitada õpilase eelteadmised teatud teema kohta või pärast õppeprotsessi lõppu kontrollida, kas õpilane on taotletud õpitulemused omandanud.

Tüüp	Hulk	Eesmärk	Kasutamine
<i>Diagnostiline test</i>	8	- selgitada välja õpilase eelteadmised - kontrollida omandatud teadmisi - aidata kavandada edasist õppimist	Õppeprotsessi alguses enne teema käsitlemist või õppeprotsessi lõpus pärast teema käsitlemist
<i>E-ülesanne</i>	39	- aidata õpilasel uusi teadmisi ja oskusi kinnistada ja vajaduse korral ka täiendada - anda õpilasele tagasisidet õppeprotsessi edenemise kohta - aidata õpetajal õppeprotsessi suunata	Õppeprotsessi kestel

3. E-ülesande ülesehitus

E-ülesanne koosneb

- 1) ülesande metaandmetest;
- 2) ülesande tööjuhise (sisuline ja tehniline töökäsk);
- 3) ülesande sisust (vajaduse korral on esitatud ka reeglid ja lingitud viited veebiallikatele, mis aitavad ülesannet lahendada);
- 4) ülesande tagasisidest: õpilase tulemus protsentides, õpilase õiged ja valed vastused, ülesande õige lahendus, sõnaline tagasiside õpilasele (mida ja kui palju oskas või ei osanud ning mida peaks edasi tegema), sõnaline tagasiside õpetajale (mida ja kui palju õpilane oskas või ei osanud, soovitusel ehk suunamine e-kogu teiste samateemaliste ülesannete juurde) ning ülesande kommentaarist (selgitused, reeglid, viited lisamaterjalile).

E-ülesannete hindamine toimub automaatselt. Õpilasele ja õpetajale kuvatakse tagasiside kohe, kui õpilane on e-ülesande lahendamise lõpetanud. Hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui õpilane on saavutanud

- 100–90% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised väga head;
- 89–75% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised head;
- 74–50% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised rahuldavad;
- alla 50% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised puudulikud.

Ülesande soorituse eest saadavad maksimumpunktid on märgitud ülesande töökäsu juures.

EISis (Eksamite Infosüsteemis) saab e-ülesandeid õpilasele suunata õpetaja. EIS salvestab õpilase viimase lahenduse (st õpilase varasemad sama ülesande lahendused kustuvad).

4. Diagnostilise testi ülesehitus

Diagnostilised testid (ID) 5681, 5682, 5673, 5674, 5685, 5686, 5704 ja 5706 kuuluvad III kooliastme lauseõpetuse I e-kogu juurde ja sisaldavad ülesandeid, mis võimaldavad välja selgitada õpilase teadmised lauseliikmete tundmise, koondlause kirjavahemärgistamise ning täiendi ja lisandi kohta. Teste võib kasutada nii õppeprotsessi alguses (et teha kindlaks, millised on õpilase eelteadmised) kui ka õppeprotsessi lõpus (et kontrollida, kas õpilane on taotletud õpitulemused omandanud).

Testid on lineaarsed. Õpilane saab ühelt ülesandelt teisele liikuda ainult siis, kui ta on ülesande lahendanud ja oma vastuse kinnitanud. Eelmisele ülesandele tagasi liikuda ei saa. Ülesannete tagasiside kuvatakse õpilasele siis, kui ta on kõik testi ülesanded lahendanud ja testi lõpetanud. Õpilane saab iga ülesande kohta nii sõnalise tagasiside (kujundav hindamine) kui ka vigade tagasiside (tema õiged-valed vastused ning ülesande õige lahendus). Õpetajale kuvatakse iga õpitulemuse kohta sõnaline tagasiside koos õpilaste arvuga, kes sellise tulemuse said. Õpetajal on võimalik näha ka õpilasi nimeliselt ning vaadata nende antud vastuseid ja ülesannete õiged lahendusi. Õpetaja tagasisides antakse muu hulgas soovitusi, milliseid e-kogu ülesandeid võiks õpilane paremate õpitulemuste saavutamiseks veel lahendada. Ühe testi lahendamisele, tagasiside lugemisele ja vigade analüüsile kuluv aeg on ligikaudu 40 minutit.

5. Lauseõpetuse I e-kogu ülesanded ja diagnostilised testid

5.1. E-kogu harjutusülesanded

Ülesande ID	Ülesanne
Alus	
16626	Aluse leidmine: „Altai-Himaalaja“
16652	Aluse paigutamine sobivasse konteksti
Öeldis	
16625	Sõna <i>sööma</i> vormide roll lauseliikmena
16628	Väljend- ja ühendverbid öeldisena
16630	Öeldiste leidmine: „Virtuaalreaalsus“
16643	Öeldise leidmine: „Saaremaa“
16649	Sihilised ja sihitud tegusõnad
16651	Öeldised ilukirjanduslikus tekstis
16654	Tegusõna pöördelised vormid: „Tuvid“
17387	Ühesõnalised öeldised: „Kreutzwald“
Määrus	
16642	Määruse leidmine: „Küberkiusamine“
16650	Eri liiki määrused
17386	Määrused: „Kalliskivid“
Täiend	
16631	Täiendite järjekord
16632	Omadussõnaliste täiendite märkimine: „Kohtumine kalaga“
16636	Täiendite kirjavahemärgistamine
17385	Täiendid: „Vääriskivid Eestis“
17426	Täiendite kirjavahemärgistamine: „Aias“
Lisand	
16635	Lisandite kirjavahemärgistamine
16645	Lisandi leidmine: „Kratt“
Lauseliikmete määramine	
16633	„Järve ääres“
16634	„Vanaaja loomad“
16639	Lauseliikmete määramine sõna <i>koer</i> sisaldavates lausetes
16644	„Soo“
Kirjavahemärgid	
16627	Koondlause kirjavahemärgistamine: „Linnud“
16629	Ütte kirjavahemärgistamine: „Seikluspark“
16637	Korduvate määruste, täiendite ja lisandite kirjavahemärgistamine
16638	Koondlause kirjavahemärgistamine: „Pannkoogid“
16641	Koondlause kirjavahemärgid: „Löbus sünnipäevapidu“
17383	Koondlause kirjavahemärgistamine: „Maailma riikide jõulukombeid“
17384	Koondlause kirjavahemärgid: „Lõpupidu“
Lauseliigi määramine	
16646	Lauseliigi määramine: „Vesi“
16647	Lauseliigi määramine: „Sulepea“
16653	Lihtlause äratundmine ilukirjanduslikus tekstis

5.2. E-kogu diagnostilised testid

<i>D-testi ID</i>	<i>D-testi nimetus</i>
Lauseliikmed	
5681	Lauseliikmed (A-variant)
5682	Lauseliikmed (B-variant)
5685	Lauseliikmed II (A-variant)
5686	Lauseliikmed II (B-variant)
Koondlause	
5673	Koondlause kirjavahemärgistamine (A-variant)
5674	Koondlause kirjavahemärgistamine (B-variant)
Täiend ja lisand	
5704	Täiend ja lisand (A-variant)
5706	Täiend ja lisand (B-variant)

Reksioon, sõnajärg ja loetelu

16640	Lausesse sobiva sõnavormi leidmine (reksioon)
16648	Loetelu äratundmine: „Lõuna-Eesti“
17388	Sõnajärg: „Arhibaldi uni“
17459	Lihtlause sõnajärg: „Kassi päev“